

บทที่ 5

วรรณยุกต์ในคำเดี่ยว คำสองพยางค์
และ ในคำพูดต่อเนื่อง

วรรณยุกต์ 1 : สูงตก

คำเดี่ยว	คำสองพยางค์							
	พยางค์หน้า				พยางค์หลัง			
	-เน้นข้า		+เน้นข้า		-เน้นข้า		+เน้นข้า	
	0	!	0	!	!!	!	!	!!
ข	ค	ค	ค	ค	ค	ค	ข	

คำพูดต่อเนื่อง												
บอกเล่า			คำถาม				เน้นข้า					
-พ.สูงท้าย		+พ.สูงท้าย	-พ.สูงท้าย		+พ.สูงท้าย	-พ.สูงท้าย		+พ.สูงท้าย				
0	!	!!	!	!!	0	!	!!	!	!!	0	!	!!
ค	ค	ค	ค	ค	ค	ค	ค	ค	ค	ค	ค	ค

ข = ขึ้น   คข = ตกขึ้น   ค = ตก   ร = ระดับ

ตารางที่ 55 : สักลักษณะของวรรณยุกต์ 1 ในคำเดี่ยว คำสองพยางค์ และ คำพูดต่อเนื่อง

เมื่อเปรียบเทียบ ๖.1 ในคำเดี่ยว คำสองพยางค์ และคำพุดต่อเนื่อง แบบต่างๆ ทั้ง 3 แบบ พบว่า สัทลักษณะธรรมดาของ ๖.1 คือ สูงตก (42, 43) และสัทลักษณะไม่ธรรมดา คือ ต่ำขึ้น (25, 225) ตกขึ้น (324, 424) และสูงระดับ (555)

สัทลักษณะธรรมดา คือ สูงตก นั้น ปรากฏในพยางค์หน้าของคำสองพยางค์ทั้งแบบที่เน้นย้าและไม่เน้นย้า ในพยางค์หลังของคำสองพยางค์ที่ไม่เน้นย้า ในคำพุดต่อเนื่องแบบบอกเล่า ในคำพุดต่อเนื่องแบบคำถาม ยกเว้นเมื่อ ๖.1 ปรากฏเป็นพยางค์สุดท้ายในข้อความที่ไม่มีคำแสดงคำถามปรากฏอยู่ และในคำพุดต่อเนื่องแบบเน้นย้า ยกเว้นเมื่อ ๖.1 ปรากฏในพยางค์ตำแหน่งสุดท้ายที่ลงเสียงหนักพิเศษ และเมื่อผู้พูดต้องการจะตำหนิ หรือยืนยันเป็นพิเศษ

สำหรับสัทลักษณะไม่ธรรมดานั้น เสียงต่ำขึ้น ปรากฏในคำเดี่ยว ในพยางค์หลังของคำสองพยางค์เฉพาะที่เน้นย้า และในคำพุดต่อเนื่องแบบเน้นย้าเมื่อ ๖.1 ปรากฏในพยางค์ตำแหน่งสุดท้ายที่ลงเสียงหนัก และที่ลงเสียงหนักพิเศษ

เสียงตกขึ้น ปรากฏในพยางค์สุดท้ายของคำพุดต่อเนื่องแบบคำถามที่ไม่มีคำแสดงคำถามปรากฏอยู่ในข้อความ ในพยางค์สุดท้ายที่ลงเสียงหนักและที่ลงเสียงหนักพิเศษของคำพุดต่อเนื่องแบบเน้นย้า

เสียงสูงระดับ ปรากฏเฉพาะในคำพุดต่อเนื่องแบบเน้นย้า เมื่อผู้พูดต้องการยืนยัน หรือตำหนิเป็นพิเศษ เสียงนี้สามารถปรากฏในตำแหน่งใดก็ได้แต่ต้องเป็นพยางค์ที่ลงเสียงหนักพิเศษ

วรรณยุกต์ 2 : กลางเลื่อนลง

คำเดี่ยว	คำสองพยางค์					
	พยางค์หน้า			พยางค์หลัง		
	-เน้นบ้ำ		+เน้นบ้ำ	-เน้นบ้ำ		+เน้นบ้ำ
	0	0	I	I	I	II
ขค	ร		ร (ลล)	ลล (ร)		ขค

คำพูดต่อเนื่อง																	
บอกเล่า						คำถาม						เน้นบ้ำ					
-พ.สุดท้าย			+พ.สุดท้าย			-พ.สุดท้าย			+พ.สุดท้าย			-พ.สุดท้าย			+พ.สุดท้าย		
0	I	II	0	I	II	0	I	II	I	II		0	I	II	0	I	II
ร (ลล)	ลล (ร)		ร (ลล)	ลล (ร)		ร (ลล)	ลล (ร)		ข ลล ร			ร (ลล)	ลล (ร)		ร ลล		ขค

ขค = ขึ้นตก   ร = ระดับ   ลล = เลื่อนลง   ข = ขึ้น

ตารางที่ 56 : สัมผัสของวรรณยุกต์ 2 ในคำเดี่ยว คำสองพยางค์ และคำพูดต่อเนื่อง

เมื่อเปรียบเทียบ ๖.2 ในคำเดี่ยว คำสองพยางค์ และคำพูดต่อเนื่องแบบต่างๆ ทั้ง 3 แบบ พบว่า สัมผัสของ ๖.2 คือ เลื่อนลง (32) และระดับ (22, 33) และสัมผัสไม่ธรรมดา คือ ขึ้นตก (343) และขึ้น (35, 334)

สัมผัสของ ๖.2 ซึ่งได้แก่ เสียงเลื่อนลงกับเสียงระดับนั้นปรากฏในบริบทที่แตกต่างกัน คือ ในพยางค์ที่ไม่ได้ลงเสียงหนัก เสียงระดับปรากฏมากกว่าเสียงเลื่อนลง แต่ในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก และที่ลงเสียงหนักพิเศษ เสียงเลื่อนลงจะปรากฏมากกว่าเสียงระดับ

สำหรับสัญลักษณ์ไม่ธรรมดา นั้น เสียงขึ้นตก ปรากฏในคำเดี่ยว ใน
 พยางค์หลังของคำสองพยางค์เฉพาะที่เน้นย้ำ และในคำพูดต่อเนื่องแบบเน้นย้ำเมื่อ
 ๖.๒ ปรากฏในตำแหน่งพยางค์สุดท้ายที่ลงเสียงหนัก และที่ลงเสียงหนักพิเศษ

เสียงขึ้น ปรากฏเฉพาะในพยางค์สุดท้ายของคำพูดต่อเนื่องแบบคำถาม
 ที่ไม่มีคำแสดงคำถามอยู่ในข้อความ

ศูนย์วิทยพัชรากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วรรณยุกต์ 3 : กลางระดับ

คำเดี่ยว	คำสองพยางค์					
	พยางค์หน้า			พยางค์หลัง		
	-เน้นบ้ำ		+เน้นบ้ำ	-เน้นบ้ำ		+เน้นบ้ำ
	0	0	I	I	I	II
44	33		33	33		44
33	(44)		(22)	(33)		

คำพูดต่อเนื่อง														
บอกเล่า					คำถาม					เน้นบ้ำ				
-พ.สุดท้าย			+พ.สุดท้าย		-พ.สุดท้าย		+พ.สุดท้าย			-พ.สุดท้าย			+พ.สุดท้าย	
0	I	II	I	II	0	I	I	II	0	I	II	0	I	II
	33	44	33	44	33	44	44		33	44				
	(44)	(33)	(44)		(44)		33		(44)	(33)			33	44
	(22)													

ตารางที่ 57 : สักลักษณะของวรรณยุกต์ 3 ในคำเดี่ยว คำสองพยางค์ และ คำพูดต่อเนื่อง

เมื่อเปรียบเทียบ 2.3 ในคำเดี่ยว คำสองพยางค์ และคำพูดต่อเนื่อง แบบต่างๆทั้ง 3 แบบ พบว่าสักลักษณะธรรมดาของ 2.3 คือเสียง 33 และ 44 สักลักษณะไม่ธรรมดา คือเสียง 22

สักลักษณะธรรมดา คือเสียง 33 และ 44 นั้น ปรากฏในบริบทที่ต่างกัน คือ ในพยางค์ที่ไม่ได้ลงเสียงหนัก และที่ลงเสียงหนัก เสียง 33 ปรากฏมากกว่า เสียง 44 แต่ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักพิเศษ เสียง 44 ปรากฏมากกว่าเสียง 33

สัญลักษณ์ไม่ธรรมดา คือเสียง 22 ปรางค์ในพยางค์หลังของคำ
สองพยางค์ที่ไม่เน้นย้ำ และในพยางค์ตำแหน่งอื่นๆที่ไม่ใช่ตำแหน่งสุดท้ายของ
คำพูดต่อเนื่องแบบบอกเล่า ซึ่งพยางค์ดังกล่าวเป็นพยางค์ที่ไม่ได้ลงเสียงหนักเท่านั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วรรณยุกต์ 4 : สูงขึ้น

คำเดี่ยว	คำสองพยางค์					
	พยางค์หน้า			พยางค์หลัง		
	-เน้นข้า		+เน้นข้า	-เน้นข้า		+เน้นข้า
	0	I	0	I	I	II
35?		45		45	45?	35?
45?	(๑)		(๑)	(35)		(45?)

คำพูดต่อเนื่อง															
บอกเล่า				คำถาม				เน้นข้า							
-พ.สุดท้าย			+พ.สุดท้าย	-พ.สุดท้าย			+พ.สุดท้าย	-พ.สุดท้าย			+พ.สุดท้าย				
0	I	II	I	II	0	I	II	I	II	0	I	II	0	I	II
45		35		35?	35		335	45?		45		35			35?
(๑)	(45)			(45)				35?		(๑)	(45)			45?	
(34)										(34)					
										(35)					

๑ = ระดับ

ตารางที่ 58 : สักลักษณะของวรรณยุกต์ 4 ในคำเดี่ยว คำสองพยางค์ และคำพูดต่อเนื่อง

เมื่อเปรียบเทียบ ๖.4 ในคำเดี่ยว คำสองพยางค์ และคำพูดต่อเนื่องแบบต่างๆทั้ง 3 แบบ พบว่าสักลักษณะธรรมดาของ ๖.4 คือเสียงขึ้น (35, 45) และสักลักษณะไม่ธรรมดา คือเสียงระดับ (33, 44) และเสียงกลางเลื่อนขึ้น (34) ลักษณะที่สำคัญของวรรณยุกต์นี้ คือการกักที่เส้นเสียงตอนท้ายของเสียงวรรณยุกต์ ซึ่งพบปรากฏในคำเดี่ยว ในพยางค์หลังของคำสองพยางค์ และในพยางค์สุดท้ายของคำพูดต่อเนื่อง

สักลักษณะธรรมดา คือ เสียงขึ้น ได้แก่เสียง 35 และ 45 เสียงสองเสียงนี้ปรากฏในบริบทที่แตกต่างกัน คือ ในคำสองพยางค์ เสียง 45 ปรากฏมาก

กว่าเสียง 35 โดยเสียง 35 ปรากฏเฉพาะในพยางค์หลังของคำที่เน้นย้ำเท่านั้น แต่ในคำพูดต่อเนื่อง เสียง 35 จะปรากฏมากกว่าเสียง 45 โดยเสียง 45 ปรากฏเฉพาะในพยางค์ที่ไม่ได้ลงเสียงหนักเท่านั้น

สำหรับสัญลักษณ์ไม่ธรรมดา อันได้แก่เสียงระดับ นั้น ปรากฏเฉพาะในพยางค์ที่ไม่ได้ลงเสียงหนัก ในคำสองพยางค์และคำพูดต่อเนื่องแบบต่างๆ

เสียงกลางเลื่อนขึ้น ปรากฏเฉพาะในพยางค์ที่ไม่ได้ลงเสียงหนัก ในคำพูดต่อเนื่องแบบต่างๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วรรณยุกต์ 5 = คำเลือนขึ้น

คำเดี่ยว	คำสองพยางค์					
	พยางค์หน้า			พยางค์หลัง		
	-เน้นย้ำ		+เน้นย้ำ	-เน้นย้ำ		+เน้นย้ำ
	0	I	0	I	I	II
คย	ร (ลย)	ลย	ลย (ร)	(คย) (ร)	คย (ร)	คย (ร)

คำพูดต่อเนื่อง																	
บอกเล่า			คำถาม						เน้นย้ำ								
-พ.สุดท้าย			+พ.สุดท้าย			-พ.สุดท้าย			+พ.สุดท้าย			-พ.สุดท้าย			+พ.สุดท้าย		
0	I	II	0	I	II	0	I	II	I	II	0	I	II	0	I	II	
ร (ลย)	ลย (ร) (คย)		ร (ลย) (คย)	คย		ร (ลย) (ร) (ลย)	คย		ข		ร (ลย)	ลย (คย) (ร)	คย		ร (ลย)	คย	

ลย = เลื่อนขึ้น   ร = ระดับ   คย = คงระดับขึ้น   ข = ขึ้น

ตารางที่ 59 : สักลักษณะของวรรณยุกต์ 5 ในคำเดี่ยว คำสองพยางค์ และ คำพูดต่อเนื่อง

เมื่อเปรียบเทียบ 2.5 ในคำเดี่ยว คำสองพยางค์ และคำพูดต่อเนื่อง แบบต่างๆทั้ง 3 แบบ พบว่า สักลักษณะธรรมดาของ 2.5 ได้แก่เสียงเลื่อนขึ้น (23) และเสียงระดับ (22, 33) และสักลักษณะไม่ธรรมดาได้แก่ เสียงขึ้น (35) และเสียงคงระดับขึ้น (112, 113, 223)

ลักษณะการกักที่เส้นเสียงตอนท้าย ปรากฏกับคำเดี่ยว พยางค์หลังของ คำสองพยางค์ และพยางค์สุดท้ายของคำพูดต่อเนื่องทั้ง 3 แบบ

สักลักษณะธรรมดา ได้แก่ เสียงเลื่อนขึ้น และเสียงระดับนั้น มีการปรากฏ ในบริบทที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ในพยางค์ที่ไม่ได้ลงเสียงหนัก เสียงระดับปรากฏ

มากกว่าเสียงเลื่อนขึ้น และในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก เสียงเลื่อนขึ้นปรากฏมากกว่าเสียงระดับ เป็นที่น่าสังเกตว่า ในพยางค์หลังของคำสองพยางค์ และในพยางค์สุดท้ายของคำพุดต่อเนื่อง เสียงระดับที่ปรากฏเป็นเสียงต่ำระดับเท่านั้น

สัญลักษณ์ไม่ธรรมดา ได้แก่ เสียงขึ้น ปรากฏเฉพาะในพยางค์สุดท้ายของคำพุดต่อเนื่องแบบคำถามที่ไม่มีคำแสดงคำถามอยู่ในข้อความ

เสียงคงระดับขึ้น ปรากฏในคำเดี่ยว ในพยางค์หน้าที่ลงเสียงหนักของคำสองพยางค์ที่เน้นย้ำ ในพยางค์หลังของคำสองพยางค์ที่เน้นย้ำและไม่เน้นย้ำ และในคำพุดต่อเนื่องทั้ง 3 แบบ ในพยางค์ตำแหน่งใดก็ได้ที่ลงเสียงหนัก และที่ลงเสียงหนักพิเศษ ยกเว้นพยางค์สุดท้ายของคำพุดต่อเนื่องแบบคำถาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วรรณยุกต์ 6 : สูงขึ้น

คำเดี่ยว	คำสองพยางค์							
	พยางค์หน้า				พยางค์หลัง			
	-เน้นข้า		+เน้นข้า		-เน้นข้า		+เน้นข้า	
	0	1	0	1	1	1	1	11
45	45		45		45		45	

คำพูดต่อเนื่อง															
บอกเล่า				คำถาม				เน้นข้า							
-พ.สุดท้าย		+พ.สุดท้าย		-พ.สุดท้าย		+พ.สุดท้าย		-พ.สุดท้าย		+พ.สุดท้าย		-พ.สุดท้าย		+พ.สุดท้าย	
0	1	11	1	11	0	1	11	1	11	0	1	11	0	1	11
45		45		45		45		45		45		45		45	
		(445)								(445)					

ตารางที่ 60 : สัทลักษณะของวรรณยุกต์ 6 ในคำเดี่ยว คำสองพยางค์ และคำพูดต่อเนื่อง

เมื่อเปรียบเทียบ ๖.6 ในคำเดี่ยว คำสองพยางค์ และคำพูดต่อเนื่องทั้ง 3 แบบ พบว่า ๖.6 มีสัทลักษณะที่ไม่ได้แตกต่างกันเลย คือเป็นเสียง 45 เหมือนกัน ยกเว้นเสียง 445 ที่พบในกรณีของการเน้นข้าเป็นพิเศษในคำพูดต่อเนื่อง ซึ่งปรากฏในพยางค์ที่ลงเสียงหนักและที่ลงเสียงหนักพิเศษ

วรรณยุกต์ 7 = ต่ำเลื่อนขึ้น

คำเดี่ยว	คำสองพยางค์					
	พยางค์หน้า			พยางค์หลัง		
	-เน้นย้ำ		+เน้นย้ำ	-เน้นย้ำ		+เน้นย้ำ
	0	0				
คย	ลข	ลข	ร	ร	คย	
ร		(ร)	(ลข)	(คย)	(ร)	

คำพูดต่อเนื่อง											
บอกเล่า				คำถาม				เน้นย้ำ			
-พ.สุกดทับ		+พ.สุกดทับ		-พ.สุกดทับ		+พ.สุกดทับ		-พ.สุกดทับ		+พ.สุกดทับ	
0				0				0		0	
ลข	ร	คย	ลล	ร	ลข	ข		ลข		คย	
	(ลข)					ลข		(ร)		ลข	
						ร		(คย)		ร	

ลข = เลื่อนขึ้น   ร = ระดับ   ข = ขึ้น   ลล = เลื่อนลง   คย = คงระดับขึ้น

ตารางที่ 61 : สักลักษณะของวรรณยุกต์ 7 ในคำเดี่ยว คำสองพยางค์ และคำพูดต่อเนื่อง

เมื่อเปรียบเทียบ ๖.7 ในคำเดี่ยว คำสองพยางค์ และคำพูดต่อเนื่องทั้ง 3 แบบ พบว่าสักลักษณะธรรมดาของวรรณยุกต์นี้ ได้แก่ เสียงเลื่อนขึ้น (23) และเสียงระดับ (11, 22, 33) และสักลักษณะไม่ธรรมดา ได้แก่ เสียงขึ้น (35) เสียงเลื่อนลง (21) และเสียงคงระดับขึ้น (112, 113, 223)

สักลักษณะธรรมดา ซึ่งได้แก่ เสียงเลื่อนขึ้น และเสียงระดับนั้น ปรากฏในบริบทที่แตกต่างกัน คือในพยางค์ที่ไม่ได้ลงเสียงหนัก เสียงเลื่อนขึ้นปรากฏมากกว่าเสียงระดับ และในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก เสียงระดับปรากฏมากกว่าเสียงเลื่อนขึ้น

จากการสังเกต เสียงต่ำระดับเท่านั้นที่ปรากฏในคำเดี่ยว ในพยางค์หลังของคำสองพยางค์ และในพยางค์สุดท้ายของคำพูดต่อเนื่องทั้ง 3 แบบ

สัญลักษณ์ไม่ธรรมดา ซึ่งได้แก่ เสียงขึ้น เสียงเลื่อนลง และเสียงคงระดับขึ้น โดยเสียงขึ้น ปรากฏในพยางค์ตำแหน่งสุดท้ายของคำพูดต่อเนื่องแบบคำถามที่ไม่มีคำแสดงคำถามอยู่ในข้อความ

เสียงเลื่อนลง ปรากฏเฉพาะในพยางค์สุดท้ายที่ลงเสียงหนักพิเศษของคำพูดต่อเนื่องแบบบอกเล่า

เสียงคงระดับขึ้น ปรากฏในคำเดี่ยวซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่ปรากฏมาก และปรากฏในคำสองพยางค์ ในพยางค์หน้าที่ลงเสียงหนักของคำที่เน้นย้ำ ในพยางค์หลังของคำที่เน้นย้ำและไม่เน้นย้ำ และในคำพูดต่อเนื่องทั้ง 3 แบบในพยางค์ตำแหน่งใดก็ได้ที่ลงเสียงหนักและที่ลงเสียงหนักพิเศษ ยกเว้น ในพยางค์สุดท้ายของคำพูดต่อเนื่องแบบคำถาม

ข้อที่น่าสังเกต สัญลักษณ์ธรรมดาของ ๖.7 เหมือนกับ ๖.5 คือเป็นเสียงเลื่อนขึ้นและเสียงระดับ แต่การปรากฏในบริบทที่ต่างกันของเสียงเลื่อนขึ้น และเสียงระดับ ของ ๖.7 และ ๖.5 นั้นไม่เหมือนกัน คือ ใน ๖.5 เสียงเลื่อนขึ้น ปรากฏมากในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก ในขณะที่ ๖.7 เสียงเลื่อนขึ้น ปรากฏมากในพยางค์ที่ไม่ได้ลงเสียงหนัก และเสียงระดับของ ๖.5 ปรากฏมากในพยางค์ที่ไม่ได้ลงเสียงหนัก ในขณะที่ ๖.7 เสียงระดับปรากฏมากในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก แต่ทั้งนี้ก็เพียงข้อสังเกต เนื่องจากข้อมูลใน ๖.7 น้อยเกินไปที่จะสรุปได้ชัดเจน

วรรณยุกต์ ๘ : สูงขึ้นตก

คำเดี่ยว	คำสองพยางค์					
	พยางค์หน้า			พยางค์หลัง		
	-เน้นย้ำ		+เน้นย้ำ	-เน้นย้ำ		+เน้นย้ำ
	๐		๐			
ตข	ข (ร)	ต	ข (ร)	ต	ข (ค)	ตข

คำพูดต่อเนื่อง													
บอกเล่า			คำถาม						เน้นย้ำ				
-พ.สุดท้าย		+พ.สุดท้าย	-พ.สุดท้าย		+พ.สุดท้าย		-พ.สุดท้าย		+พ.สุดท้าย				
๐				๐					๐		๐		
ข ร		(ค)	ข	ข (ร)	ข ต	ข ค	ข (ร)	(ค)	ข ค	ข ค	ข ค	ข ค	ข ค

ตข = ตกขึ้น ต = ตก ข = ขึ้น ร = ระดับ

ตารางที่ ๖๒ : สักลักษณะของวรรณยุกต์ ๘ ในคำเดี่ยว คำสองพยางค์ และคำพูดต่อเนื่อง

เมื่อเปรียบเทียบ ๖.๘ ในคำเดี่ยว คำสองพยางค์ และในคำพูดต่อเนื่องแบบต่างๆ ทั้ง ๓ แบบ พบว่า สักลักษณะธรรมดาของ ๖.๘ คือ เสียงขึ้นตก (45, 43) และสักลักษณะไม่ธรรมดา คือ เสียงระดับ (33, 44) และเสียงตกขึ้น (434)

สักลักษณะธรรมดา คือเสียงขึ้นตก อันได้แก่เสียง 45 $\curvearrowright$ และ 43 $\curvearrowleft$ ปรากฏในพยางค์หน้าของคำสองพยางค์ที่เน้นย้ำและไม่เน้นย้ำ ในพยางค์หลังของคำสองพยางค์เฉพาะที่ไม่เน้นย้ำ ในคำพูดต่อเนื่องแบบบอกเล่า ในคำพูดต่อเนื่องแบบคำถาม ยกเว้นเมื่อ ๖.๘ ปรากฏในพยางค์สุดท้ายของคำพูดต่อเนื่อง

แบบคำทามที่ไม่มีค่าแสดงคำทามปรากฏอยู่ในข้อความ และในคำพูดต่อเนื่องแบบ
เน้นย้ำ ยกเว้นเมื่อ ๖.๘ ปรากฏในตำแหน่งพยางค์สุดท้ายที่ลงเสียงหนักพิเศษ

สำหรับสัญลักษณ์ไม่ธรรมดา นั้น เสียงระดับ ปรากฏเฉพาะในพยางค์ที่
ไม่ได้ลงเสียงหนักในคำสองพยางค์ และในคำพูดต่อเนื่องทั้ง 3 แบบ

เสียงตกมีน ปรากฏเฉพาะในคำเดี่ยว ในพยางค์หลังของคำสองพยางค์ที่
เน้นย้ำ ในพยางค์สุดท้ายของคำพูดต่อเนื่องแบบคำทามที่ไม่มีค่าแสดงคำทามปรากฏอยู่
ในข้อความ และในพยางค์สุดท้ายของคำพูดต่อเนื่องแบบเน้นย้ำที่ลงเสียงหนัก และที่
ลงเสียงหนักพิเศษ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วรรณยุกต์ ๑ : กลางระดับ

คำเดี่ยว	คำสองพยางค์					
	พยางค์หน้า			พยางค์หลัง		
	-เน้นย้ำ		+เน้นย้ำ	-เน้นย้ำ		+เน้นย้ำ
	0	I	0	I	I	II
33			33		22	33
44	33	44	(44)		(33)	(44)
			(22)			

คำพูดต่อเนื่อง											
บอกเล่า			คำถาม				เน้นย้ำ				
-พ.สุดท้าย		+พ.สุดท้าย	-พ.สุดท้าย		+พ.สุดท้าย	-พ.สุดท้าย		+พ.สุดท้าย			
0	I	-	0	I	I	II	0	I	0	I	II
44	33	-	33		44		33				
33	(22)		(44)		33		(44)		33		44
							(22)		22		

ตารางที่ ๑๓ : สักลักษณะของวรรณยุกต์ ๑ ในคำเดี่ยว คำสองพยางค์ และคำพูดต่อเนื่อง

เมื่อเปรียบเทียบ ๖.๑ ในคำเดี่ยว คำสองพยางค์ และในคำพูดต่อเนื่อง ทั้ง ๓ แบบ พบว่า สักลักษณะธรรมดาของ ๖.๑ คือ เสียงกลางระดับ (33) และ สักลักษณะไม่ธรรมดา คือเสียงต่ำระดับ (22) และสูงระดับ (44)

สักลักษณะธรรมดา ซึ่งได้แก่เสียงกลางระดับ นั้น ปรากฏในคำเดี่ยว (ซึ่งเป็นสักลักษณะที่ปรากฏมาก) ในคำสองพยางค์ทั้งพยางค์หน้าและพยางค์หลัง ในคำพูดต่อเนื่องทั้ง ๓ แบบในพยางค์ตำแหน่งใดก็ได้ ยกเว้น พยางค์สุดท้ายที่ลงเสียงหนักพิเศษของคำพูดต่อเนื่องแบบเน้นย้ำ และพยางค์สุดท้ายของคำพูดต่อเนื่องแบบคำถามที่ไม่มีคำแสดงคำถามอยู่ในข้อความ

สัญลักษณ์ไม่ธรรมดา ซึ่งได้แก่ เสียงต่ำระดับ ปรากฏในพยางค์
หน้าของคำสองพยางค์ที่เน้นย่ำ ในพยางค์หลังของคำสองพยางค์ที่ไม่เน้นย่ำ และ
ในคำพูดต่อเนื่องแบบบอกล่า และแบบเน้นย่ำในพยางค์อื่นๆที่ไม่ใช่พยางค์สุดท้าย
ของข้อความ และพยางค์ดังกล่าวเป็นพยางค์ที่ลงเสียงหนัก

เสียงสูงระดับ ปรากฏในคำเดี่ยว (ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่ปรากฏน้อย)
ในพยางค์หน้าของคำสองพยางค์ที่เน้นย่ำและไม่เน้นย่ำ ในพยางค์หลังของคำ
สองพยางค์ที่เน้นย่ำ ในพยางค์ทั้ง 3 แบบ และตำแหน่งใดก็ได้ของคำพูดต่อเนื่อง
แบบต่างๆ ยกเว้น ในพยางค์สุดท้ายของคำพูดต่อเนื่องแบบคำถามที่มีคำแสดงคำถาม
อยู่ในข้อความ

จากการศึกษาเปรียบเทียบวรรณยุกต์ในคำเดี่ยว คำสองพยางค์ และ
คำพูดต่อเนื่องของแต่ละวรรณยุกต์ข้างต้น สามารถจัดกลุ่มการปรากฏของสัญลักษณ์
ได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 : วรรณยุกต์ 1, 2, ๘ สัญลักษณ์ที่ปรากฏในคำเดี่ยว
คำสองพยางค์ และคำพูดต่อเนื่องของวรรณยุกต์กลุ่มนี้ มีเกณฑ์กำหนดสัญลักษณ์ดังนี้
คือ สัญลักษณ์ที่ปรากฏในคำเดี่ยว เหมือนกับสัญลักษณ์ที่ปรากฏในพยางค์
หลังของคำสองพยางค์ที่เน้นย่ำ และพยางค์สุดท้ายที่ลงเสียงหนักและลงเสียงหนัก
พิเศษของคำพูดต่อเนื่องแบบเน้นย่ำ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่ง โดยใช้เกณฑ์ของ
สัญลักษณ์ธรรมดาและสัญลักษณ์ไม่ธรรมดา คือ สัญลักษณ์ไม่ธรรมดาของวรรณยุกต์
กลุ่มนี้ คือสัญลักษณ์ที่ปรากฏในคำเดี่ยว และในพยางค์หลังของคำสองพยางค์
ที่เน้นย่ำ และในพยางค์สุดท้ายที่ลงเสียงหนัก และที่ลงเสียงหนักพิเศษของคำพูด
ต่อเนื่องแบบเน้นย่ำ และสัญลักษณ์ธรรมดาของวรรณยุกต์กลุ่มนี้ ปรากฏในพยางค์
แบบอื่นๆนอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น ยกเว้น พยางค์สุดท้ายของคำพูดต่อเนื่อง
แบบคำถามที่ไม่มีคำแสดงคำถามอยู่ในข้อความ

กลุ่มที่ 2: วรรณยุกต์ 3, 4, 5, 7, 9 สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์
ในกลุ่มนี้ที่ปรากฏในคำเดี่ยว ในพยางค์แบบต่างๆของคำสองพยางค์ และคำพูด
ต่อเนื่อง คล้ายคลึงกัน นอกจากสัญลักษณ์ที่ต่างออกไปคือ ในวรรณยุกต์ 4, 5, 7

ซึ่งไม่ใช่วรรณยุกต์ระดับเช่นเดียวกับ ๖.3 และ ๖.9 จะพบสัญลักษณ์ที่เป็นเสียงระดับปรากฏในคำสองพยางค์ และคำพูดต่อเนื่อง ส่วนในคำเดี่ยว ๖.4, ๖.5 และ ๖.7 จะไม่มีสัญลักษณ์ที่เป็นเสียงระดับ* สังเกตได้ว่า สัญลักษณ์ที่ปรากฏมากในคำเดี่ยวของวรรณยุกต์ทั้ง 5 วรรณยุกต์ ได้แก่ ๖.3 ๖.4 ๖.5 ๖.7 และ ๖.9 คือ เสียง 44, 35?, 223?, 223 และ 33 ตามลำดับ จะปรากฏมาก หรือ เป็นสัญลักษณ์ธรรมดา ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักพิเศษตำแหน่งใดก็ได้มองคำสองพยางค์ และคำพูดต่อเนื่อง หากพิจารณาโดยละเอียด สัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในกลุ่มนี้สามารถแยกออกเป็น กลุ่มย่อยได้ 3 กลุ่ม โดยใช้เกณฑ์สัญลักษณ์ธรรมดา และสัญลักษณ์ไม่ธรรมดา ดังนี้คือ

2.1 วรรณยุกต์ 5, 7 สัญลักษณ์ไม่ธรรมดาของวรรณยุกต์กลุ่มนี้ ปรากฏในคำเดี่ยว ในพยางค์หน้าที่ลงเสียงหนักของคำสองพยางค์ที่เน้นย้ำและในพยางค์หลังของคำสองพยางค์ ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักและที่ลงเสียงหนักพิเศษของคำพูดต่อเนื่อง ยกเว้น พยางค์สุดท้ายของคำพูดต่อเนื่องแบบคำถามที่ไม่มีคำแสดงคำถามอยู่ในข้อความ และสัญลักษณ์ธรรมดาของวรรณยุกต์กลุ่มนี้ ปรากฏได้ในพยางค์ทุกแบบ ยกเว้น พยางค์ที่ลงเสียงหนักพิเศษของคำสองพยางค์และคำพูดต่อเนื่อง และพยางค์สุดท้ายของคำพูดต่อเนื่องแบบคำถามที่ไม่มีคำแสดงคำถามอยู่ในข้อความ

2.2 วรรณยุกต์ 3, 4 สัญลักษณ์ไม่ธรรมดาของวรรณยุกต์กลุ่มนี้ มักปรากฏในพยางค์ที่ไม่ได้ลงเสียงหนักของคำสองพยางค์และคำพูดต่อเนื่อง และสัญลักษณ์ธรรมดา ปรากฏในคำเดี่ยวและ ปรากฏได้ในพยางค์ทุกแบบของคำสองพยางค์และคำพูดต่อเนื่อง

2.3 วรรณยุกต์ 9 สัญลักษณ์ไม่ธรรมดาของวรรณยุกต์นี้ ปรากฏในคำเดี่ยวโดยเป็นสัญลักษณ์ที่ปรากฏน้อย และ ปรากฏได้ในพยางค์ทุกแบบของคำสองพยางค์และคำพูดต่อเนื่อง ยกเว้น พยางค์ตำแหน่งสุดท้ายของคำพูดต่อเนื่องแบบคำถามที่มีคำแสดงคำถามอยู่ในข้อความ และพยางค์สุดท้ายของคำพูดต่อเนื่อง

* ยกเว้น ๖.7 ที่มีสัญลักษณ์ของวรรณยุกต์ในคำเดี่ยวเป็นเสียงต่ำระดับ

แบบเน้นย้ำที่ไม่ได้ลงเสียงหนัก   สัทลักษณะธรรมดาปรากฏในคำเดี่ยวโดยเป็น
 สัทลักษณะที่ปรากฏมาก   และ ปรากฏได้ในพยางค์ทุกแบบของคำสองพยางค์และ
 คำพูดต่อเนื่อง ยกเว้น พยางค์สุดท้ายของคำพูดต่อเนื่องแบบคำถามที่ไม่มีคำแสดง
 คำถามอยู่ในข้อความ   และพยางค์สุดท้ายที่ลงเสียงหนักพิเศษของคำพูดต่อเนื่องแบบ
 เน้นย้ำ

เมื่อเปรียบเทียบการปรากฏของสัทลักษณะธรรมดา   และสัทลักษณะไม่
 ธรรมดาที่สามารถปรากฏได้ในพยางค์ทุกแบบเหมือนกัน   จะพบว่าสัทลักษณะธรรมดามี
 จำนวนครั้งการปรากฏมากกว่า

กลุ่มที่ 3 : วรรณยุกต์ 6   สัทลักษณะของวรรณยุกต์ที่ปรากฏในพยางค์
 ต่างๆของคำสองพยางค์และคำพูดต่อเนื่อง เหมือนกัน   แต่ในกรณีตั้งใจพูดและต้องการ
 เน้นย้ำ อาจจะลากเสียงให้ยาวออกไป

จากการศึกษาข้างต้น   บังคับที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษาคำพูดต่อเนื่อง   คือ
 ประเภทของคำพูดต่อเนื่อง   ตำแหน่งของพยางค์   และการลงเสียงหนักเบา   จากการ
 สังเกตผู้วิจัยพบว่า   ในตำแหน่งพยางค์สุดท้ายของคำพูดต่อเนื่องแบบคำถามและแบบ
 เน้นย้ำยังมีปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดสัทลักษณะของวรรณยุกต์   คือ

ในพยางค์สุดท้ายของคำพูดต่อเนื่องแบบคำถาม   เมื่อมีคำแสดงคำถามอยู่ใน
 ในข้อความ   สัทลักษณะของวรรณยุกต์จะเหมือนกับสัทลักษณะธรรมดาของวรรณยุกต์
 นั้น   แต่เมื่อไม่มีคำแสดงคำถามอยู่ในข้อความ   สัทลักษณะของวรรณยุกต์อาจเป็นแบบ
 ใดแบบหนึ่งในที่นี้   คือ

ก)   ถ้าเป็นวรรณยุกต์ระดับ   สัทลักษณะของวรรณยุกต์ในพยางค์นั้น
 จะเป็นเสียงสูงระดับ

ข)   ถ้าเป็นวรรณยุกต์ต่ำระดับขึ้น   สัทลักษณะของวรรณยุกต์ใน
 พยางค์นั้นจะเป็นเสียงกลางขึ้น

ค)   ถ้าเป็นวรรณยุกต์ขึ้นตก   สัทลักษณะของวรรณยุกต์ในพยางค์นั้น
 จะเป็นเสียงคงระดับขึ้น   หรือกลางเลื่อนขึ้นสูง

ง) ถ้าเป็นวรรณยุกต์ต่ำขึ้น หรือตกขึ้น สักลักษณะของวรรณยุกต์ในพยางค์นั้นจะเป็นเสียงตกขึ้น แต่เสียงตกขึ้นของวรรณยุกต์ทั้งสอง มีสักลักษณะแตกต่างกัน กล่าวคือ สักลักษณะตกขึ้นของวรรณยุกต์ต่ำขึ้น จะใช้ระยะเวลาในการเปล่งเสียงช่วงตกและช่วงขึ้นเท่ากันโดยประมาณ และเสียงช่วงตกมีการคงระดับก่อนตก $\checkmark$ ส่วนสักลักษณะตกขึ้นของวรรณยุกต์ตกขึ้น จะใช้ระยะเวลาในการเปล่งเสียงช่วงตกสั้นกว่าช่วงขึ้น และเสียงช่วงตกจะตกทันที $\checkmark$

จ) ถ้าเป็นวรรณยุกต์สูงขึ้นทันที สักลักษณะของวรรณยุกต์ในพยางค์นั้นจะคงเดิม

ในพยางค์สุดท้ายของคำพูดต่อเนื่องแบบเน้นย้ำ ในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก* สักลักษณะของวรรณยุกต์ อาจเหมือนกับสักลักษณะที่ปรากฏมากในคำเดี่ยวหรือสักลักษณะธรรมดาของวรรณยุกต์นั้น ปัจจัยที่นำมาอธิบายในที่นี้คือเรื่องของการเสนอเนื้อความเก่า (given information) หรือเนื้อความใหม่ (new information) คือถ้าสิ่งที่ผู้พูดกล่าวถึงเป็นเนื้อความเก่าที่ผู้พูดผู้ฟังเข้าใจกันมาก่อน สักลักษณะของวรรณยุกต์จะเหมือนกับสักลักษณะธรรมดาของวรรณยุกต์นั้น แต่ถ้าสิ่งที่ผู้พูดกล่าวถึงเป็นเนื้อความใหม่ที่ผู้ฟังยังไม่ทราบมาก่อน สักลักษณะของวรรณยุกต์จะเหมือนกับสักลักษณะที่ปรากฏมากในคำเดี่ยว

นอกจากนี้ จากการสังเกตสักลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษานี้ เมื่อผู้พูดต้องการเน้นย้ำ มักจะมีสักลักษณะดังนี้คือ

เสียงระดับ	จะเป็นเสียง	สูงระดับ เช่น 33	เป็น 44
เสียงคงระดับขึ้น	"	คงระดับขึ้น	โดยช่วงคงระดับจะสูงกว่าเดิม เช่น 223? เป็น 335? หรือ 445?

*ในพยางค์ที่ลงเสียงหนักพิเศษ สักลักษณะของวรรณยุกต์เหมือนกับสักลักษณะที่ปรากฏมากในคำเดี่ยวของวรรณยุกต์นั้น และในพยางค์ที่ไม่ได้ลงเสียงหนัก สักลักษณะของวรรณยุกต์เหมือนกับสักลักษณะธรรมดาของวรรณยุกต์นั้นเท่านั้น

เสียงขึ้นตก	จะเป็นเสียง	ขึ้นตก ซึ่งจุดเปลี่ยนระดับตกของเสียงจะสูงกว่าเดิม เช่น 343 เป็น 353 หรือ 453
เสียงขึ้น	"	คงระดับขึ้น เช่น 25 เป็น 225 หรือ 45 เป็น 445
เสียงตกขึ้น	"	ตกขึ้น ซึ่งจุดเปลี่ยนระดับขึ้นของเสียงจะสูงกว่าเดิม เช่น 434 เป็น 545
เสียงตก	"	คงระดับตก เช่น 32 เป็น 332 หรือ 42 เป็น 442

ยังพบว่า ผู้พูดอาจใช้วิธีการลากเสียงให้เป็นเสียงสูงระดับ เมื่อต้องการเน้นย้ำพิเศษ เพื่อประหลาดประชัน หรือตำหนิ เช่น ที่พบใน ๖.1 เป็นเสียง 555 และที่พบใน ๖.2 เป็นเสียง 44 เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย